

MOLNÁR & TÁRSA

ÜGYVÉDI IRODA

Szigetszentmiklósi Járásbíróság

Érk. módja: személyesen/postán/
gyűjtőládába e-mailen/faxon

Záradék: Az irat elektronikus iratról
készített papír alapú másolat

2022 -09- 02

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG

Alkotmánybíróság Ügyszám: IV/02072-0/2022

1015 Budapest, Donáti utca 35-45.

A Szigetszentmiklósi Járásbíróság útján
Erkezett: 2022. július 12.

Érk.: 2022 -09- 01

Példány: ..... Mell: ..... Aláírás: .....

Ügyszám: G 40.043/2019/27

Példány: 1

Kezelőiroda:

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Melléklet: 14 db

Uti

Alulírott

(továbbiakban: **Indítványozó**) 1. számú mellékletként csatolt ügyvédi meghatalmazással igazolt jogi képviselőnk útján, az **Alaptörvény 24. cikk (2)** bekezdésének **d)** pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (**Abtv.**) **27. § (1)** bekezdése alapján, az **Abtv. 30. § (1)** bekezdése szerinti törvényes határidőn belül, és az **Abtv. 53. § (2)** bekezdése alapján az ügyben első fokon eljáró bíróság útján, az alábbi

alkotmányjogi panasszal

fordulunk a T. Alkotmánybírósághoz, a **Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.III.21.225/2021/5. számú, 2. számú mellékletként csatolt, jogi képviselőnk részére 2022. július 03. napján kézbesített ítélete (a továbbiakban: **Ítélet**) ellen:**

1. Indítvány

1.1 Indítványozzuk, hogy a T. Alkotmánybíróság az **Alaptörvény 24. cikk (2)** bekezdésének **d)** pontja és az **Abtv. 27. § (1)** bekezdése, valamint az **Abtv. 43. § (1)** bekezdése alapján *semmisítse meg* az Ítéletet, mert a Kúria Ítélete sérti az Indítványozó **Alaptörvény XXVIII. cikk (1)** bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát.

2. Pertörténet

A./ Történeti tényállás

2.1 Az Ítélet alapjául szolgáló tényállás szerint, a [REDACTED] mint megbízó („**Alperes**”) és Indítványozó mint megbízott 2013. november 14.

napján határozatlan időtartamra biztosítási alkuszi megbízási szerződést kötöttek („**Megbízási Szerződés**”), amelyben Alperes kizárólagossággal megbízta Indítványozót a biztosítási ügyeinek teljes körű intézésével. Az Alperes vállalta, hogy a megbízás ellátásához szükséges adatokat és információkat Indítványozó rendelkezésére bocsátja; és **a biztosítási szerződések létrehozására, módosítására, kezelésére irányuló közléseit, levelezéseit, tranzakcióit kizárólag az Indítványozón keresztül intézi, vagy annak közreműködése mellett bonyolítja le** („*Kizárólagossági Klauzula*”).

- 2.2 A Megbízási Szerződés közös megegyezéssel bármikor megszüntethető volt, de **rendes felmondással csak a biztosítási szerződések biztosítási évfordulójának vagy lejártának napjára, legkésőbb a biztosítási évfordulót megelőző 60. napig.** A Megbízási Szerződés szerint abban az esetben, ha a biztosítási szerződések évfordulói különböző időpontokra esnek, a megbízás úgy tekintendő, mintha mindegyik biztosítási szerződésre külön megbízás vonatkozna. Ezért ezen szerződések esetében a megbízás megszűnése, felmondása is különböző időpontokra, az egyes biztosítási évfordulók időpontjára esik. A felmondás kizárólag írásban, a meghatározott időpontok figyelembevételével, Indítványozó levelezési címére postázva volt lehetséges.
- 2.3 A Megbízási Szerződés alapján Indítványozó közreműködésével Alperes a gépjárműflottájára casco- és kötelező gépjármű felelősségbiztosítási szerződéseket kötött.
- 2.4 Az Alperes – az Indítványozó által postai úton **2016. november 4.** napján átvett - levelével a Megbízási Szerződést felmondta (a továbbiakban: „**Felmondás**”). Az Alperes **2016. december 31.** napján évfordulós KGFB és casco biztosítási szerződéseit (a továbbiakban: „**Gépjármű Biztosítási Szerződések**”) vonatkozásában azonban a Felmondás nem volt alkalmas a Megbízási Szerződés megszüntetésére, figyelemmel arra, hogy a Felmondás szerződésszerű közlésére nem a Gépjármű Biztosítási Szerződések évfordulóját megelőző 60. napig került sor.

2.5 Ezt követően az Alperes **2016. december 1.** napján azt a megbízói utasítást adta az Indítványozónak, hogy

- (i) a Gépjármű Biztosítási Szerződéseket azok évfordulójára (azaz 2016. december 31. napjára) mondja fel az Alperes nevében az [REDACTED] [REDACTED] (a továbbiakban: „[REDACTED] Biztosító”), illetve a [REDACTED] [REDACTED] nál (a továbbiakban: „[REDACTED] Biztosító”), és
- (ii) **2017. január 1.** napjától kössön új Gépjármű Biztosítási Szerződéseket ugyanennél a két biztosítónál, de határozatlan időtartamra, hanem csak 1 hónapos határozott időre, melynek az Indítványozó eleget is tett (a továbbiakban: „**Új Gépjármű Biztosítási Szerződések**”).

Ezzel az Új Gépjármű Biztosítási Szerződések automatikusan a Megbízási Szerződés hatálya alá kerültek. A **2016. december 1.** napján küldött, fent hivatkozott levelében az Alperes ezzel kapcsolatban azt írta, hogy „*2017. január 31-el a határozott idejű casco és kötelező felelősségbiztosítási szerződések (az Új Gépjármű Biztosítási Szerződések – Indítványozói megjegyzés) lejáratát követően az Indítványozó alkuszi tevékenysége megszűnik, arra a későbbiekben nem tart igényt.*”

2.6 Az Indítványozó képviseletében [REDACTED] gépjármű biztosítási üzletág vezető **2017. január 10.** napján az Alperesnek küldött elektronikus levelében (a továbbiakban: „**Indítványozói Levél**”) azzal a kéréssel fordult az Alpereshez, hogy a **2017. január 31.** napjával megszűnő Új Gépjármű Biztosítási Szerződések újra kötésével kapcsolatban, Alperes visszajelezni szíveskedjen, hogy:

- (i) január folyamán várható-e változás (adás-vétel) a gépjármű állományokban, illetve
- (ii) az Új Gépjármű Biztosítási Szerződéseket felváltó biztosítási szerződéseket az Alperes határozott, vagy határozatlan időre kívánja-e megkötni?

2.7 Az Alperes az ugyanaznap kelt válaszlevelében azt írta, hogy

- (i) „*Amint azt már több alkalommal tudattuk Önökkel, a (...) casco és KGFB biztosítási szerződéseink megújítását nem az [REDACTED] közreműködésével kívánjuk megtenni/újrakötni. Ezen álláspontunkat - melyet nem kívánunk megváltoztatni - az alkuszi megbízásuk visszavonásával is megerősítettünk*”; és

(ii) „A casco és KGFB szerződések újra kötése során az állomány pontosításra kerül, ezzel kapcsolatban Önöknek nincs feladata”.

2.8 Az Indítványozó **2017. január 18.** napján elküldött válaszlevelében (a továbbiakban „**Indítványozói Levél2**”) felhívta az Alperes figyelmét arra, hogy amennyiben a **2017. január 10.** napján feltett kérdéseire nem válaszol, vagy a Megbízási Szerződés fennállása alatt egyébként nem az Indítványozó közreműködésével intézi az Új Gépjármű Biztosítási Szerződéseinek megújítását, úgy megszegi a Megbízási Szerződést és a szerződésszegéssel az Indítványozónak okozott kárért felelősséggel tartozik. Az Indítványozói Levél2 arra is kiterjedt, hogy az Indítványozó kára megegyezik azzal a jutalékkal, amelyre az Új Gépjármű Biztosítási Szerződések szerződésszerű megújítása esetén válna jogosulttá, ha az Alperes nem tagadná meg a Megbízási Szerződés teljesítését.

2.9 Az Alperes mindeközben (azaz a Megbízási Szerződés hatálya alatt) az [REDACTED] Biztosítónál és a [REDACTED] Biztosítónál a [REDACTED] a továbbiakban: „**Új Alkusz**”) közreműködésével **2017. január 17. napján** új, határozatlan időre szóló biztosítási szerződéseket kötött („**Megújított Gépjármű Biztosítási Szerződések**”), amelyek alapján a Biztosítók kockázatviselése **2017. február 1.** napján vette kezdetét. **F/13** számú mellékletként szerepel a periratok között az Új Alkusz közreműködésével az [REDACTED] Biztosítóval **2017. január 17.** napján megkötött flotta KGFB szerződésről kiállított kötvény, amely egyértelműen bizonyítja, hogy az Alperes az Új Alkusz közreműködésével kötötte meg – még a Megbízási Szerződés hatálya alatt – a **2017. február 1.** napjától hatályos Megújított Gépjármű Biztosítási Szerződéseket.

2.10 A Megújított Gépjármű Biztosítási Szerződések utáni jutalékokra ezt követően kizárólagosan az Új Alkusz vált jogosulttá, miután Alperes (az Új Alkuszon keresztül) arról is tájékoztatta a Biztosítókat, hogy Indítványozó Megbízási Szerződését **2017. január 31.** napjával megszüntette, s ezt követően kizárólag az Új Alkusz jogosult a nevében biztosításközvetítőként eljárni. A Biztosítók ennek megfelelően **2017. február 1.** után az Új Alkusz részére folyósították a Megújított Gépjármű Biztosítási Szerződések utáni jutalékokat.

B./ Az elsőfokú eljárás

- 2.11 Módosított (a Biztosítók adatszolgáltatását követően leszállított) keresetében Indítványozó kérte, hogy a bíróság kötelezze Alperest az **elmaradt jutalék 2017. február 1. – 2017. december 31. közötti időszakra eső összegének kártérítésként való megfizetésére**. Indítványozó a kereseti kérelemében állította, hogy Alperes a kizárólagos Megbízási Szerződés hatálya alatt nem az Indítványozó, hanem egy másik alkusz (az Új Alkusz) közreműködésével készítette elő és bonyolította le az Új Gépjármű Biztosítási Szerződések megújítását, ezért a fent írtak szerint a Indítványozó elmaradt jutalékbevételeiben kimutatható kárért az Alperes a Megbízási Szerződésre irányadó régi **Ptk. 313. §-án** keresztül alkalmazandó **Ptk. 312. § (2)** bekezdése, és a **Ptk. 318. § (1)** bekezdésén keresztül alkalmazandó **Ptk. 355. § (4)** bekezdése alapján kártérítési felelősséggel tartozik, ugyanis ha a kizárólagossági feltételt a megbízó megszegi, úgy a szerződésszegéssel okozott kár címén a megbízott jutalékát akkor is köteles megfizetni, ha más közvetítő tevékenysége folytán jön létre az az eredmény - esetünkben a célzott jogügylet megkötése, azaz az Új Gépjármű Biztosítási Szerződések megújítása – amely eredetileg Indítványozó szerződéses jogosultsága és kötelezettsége lett volna, ha Alperes nem tagadja meg a Megbízási Szerződés teljesítését.
- 2.12 Alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult, amelyben az alábbi érveket terjesztette elő:
- (i) nem történt szerződésszegés, ugyanis az Új Gépjármű Biztosítási Szerződések határozott idejének lejártával a Megbízási Szerződés is megszűnt és szerződésszegés hiányában nem lehet szó kártérítő felelősségről;
  - (ii) az Új Alkusz megbízása nem minősül felróhatónak;
  - (iii) Indítványozó egyébként sem fejtett ki olyan tevékenységet, amely a kártérítési igényét megalapozná („**Elsőfokú Alperesi Védekezés**”).
- 2.13 Az elsőfokú bíróság a 3. számú mellékletként csatolt 12.P.40.043/2019/15. számú ítéletében (a továbbiakban: „**Elsőfokú Ítélet**”) az Indítványozó keresetét elutasította, a következőket megállapítva:

- (i) a Megbízási Szerződést sem a Felmondás, sem az Új Gépjármű Biztosítási Szerződések megszűnése sem szüntette meg;
- (ii) Alperes azon magatartása, mely alapján az Új Gépjármű Biztosítási Szerződéseket az Új Alkusz közreműködésével kötötte meg, szerződésszegésnek minősül;
- (iii) Indítványozó ugyanakkor nem bizonyította, hogy „*az alperes szerződéseinek gondozása körében bármilyen tevékenységet végzett volna, ezáltal nem állapítható meg az, hogy az Indítványozónak kára keletkezett volna*”, ezért Alperes kárfelelőssége sem állapítható meg.

B./ A másodfokú eljárás

- 2.14 Az Elsőfokú Ítélet ellen előterjesztett fellebbezésében Indítványozó kérte annak megváltoztatását és az Alperes kereset szerinti marasztalását.
- 2.15 Fellebbezésében Indítványozó rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság álláspontjával ellentétben, magánjogi szempontból egyáltalán nem releváns, hogy Alperes szerződésszegését követően Indítványozó az Új Gépjármű Biztosítási Szerződések megújítása, majd pedig a Megújított Gépjármű Biztosítási Szerződések kezelése érdekében, körében bármilyen tevékenységet kifejtett-e, hiszen ezeknek a tevékenységeknek a kifejtését éppen Alperes hiúsította meg azáltal, hogy
- (i) a biztosítók 2017. januári megversenyeztetéséhez szükséges adatokat nem szolgáltatotta és a Megbízási Szerződés hatálya alatt nem az Indítványozó, hanem az Új Alkusz szolgáltatásait vette igénybe a biztosítások megújításához,
  - (ii) s ugyanez igaz a Megújított Gépjármű Biztosítási Szerződések 2017. február 1. napját követő kezelését illetően is, hiszen Alperes ezt is kizárólag az Új Alkusz számára tette lehetővé.
- 2.16 Fellebbezésében Indítványozó részletesen érvelt amellet, hogy tévesen állapította meg az Elsőfokú Ítélet, hogy mindezek ellenére az Alperes kárfelelőssége nem foghat helyt. Az irányadó hazai felsőbbbírósági gyakorlat szerint ugyanis a kizárólagosság megszegése a megbízó részéről a közvetítő díj iránti igényét *önmagában megalapozza*.

- 2.17 Alperes fellebbezési ellenkérelmében előterjesztette az Elsőfokú Alperesi Védekezést, és azon túl állította, hogy bizonyítatlan maradt az Alperesi jogellenes magatartás, az azzal okozati összefüggésében keletkezett kár és annakösszszerűsége is („**Másodfokú Alperesi Védekezés**”).
- 2.18 A Budapest Környéki Törvényszék 4. számú *mellékletként* csatolt **14.Gf.40.012/2021/8.** szám alatt meghozott másodfokú jogerős ítélete (a továbbiakban: „**Másodfokú Ítélet**”) az Elsőfokú Ítéletet helybenhagyta, és indokolását kiegészítette annyival, hogy
- (i) az Alperes felmondása a Megbízási Szerződést a 60 napos felmondási határidő elteltével, 2017. január 3. napján megszüntette, és
  - (ii) a felmondási nyilatkozata minden 2017. január 3. napján fennálló biztosítási szerződéssel összefüggésben azt a rendelkezést tartalmazta, hogy azok meghosszabbítására, újra- vagy átkötésére szóló megbízással az Alperes az Indítványozót már nem kívánja megbízni;
  - (iii) a Megbízási Szerződés a 2017. január 1-31. napjáig tartó időszakra kötött biztosítási szerződéseket illetően is január 31-i hatállyal megszűnt a felek között, és
  - (iv) ebből következően az Alperes azzal, hogy 2017. február 1-i hatállyal megbízta az Új Alkuzst új biztosítások megkötésével, nem szegte meg a Megbízási Szerződést, így az Indítványozó Ptk. 318. §-ra alapított kártérítési követelése nem megalapozott.

C./ A felülvizsgálati eljárás

- 2.19 Az Indítványozó felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a leszállított keresetének megfelelően kérte az Alperes marasztalását, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte az alábbiak szerint:
- (i) a másodfokú bíróság megsértette a régi Ptk. 207. § /1/ bekezdésében rögzített értelmezési instrukcióit, amikor a szerződés téves értelmezésével megállapította, hogy a Felmondás a Megbízási Szerződést 2017. január 3. napján megszüntette,

ugyanis az Alperes felmondási jogát jogszerűen korlátozó klauzula értelmezésre nem is nyitott rendelkezése szerint, a Felmondás legkorábban az Új Gépjármű Biztosítási Szerződések lejártával, azaz január 31. napján fejthette ki a célzott joghatást, nevesül a Megbízási Szerződés megszűnését;

- (ii) a másodfokú bíróság nem vette figyelembe, hogy a 2016. november 4. napján szabályszerűen kézbesített felmondás szükségszerűen az alapul fekvő (akkor még határozatlan idejű) biztosítási szerződések 2017. év végi évfordulójával tudta csak megszüntetni a megbízási szerződést, azaz legkorábban 2017. december 31. napján. Ha pedig az Alperes harminc napos biztosítási szerződések megkötésére adott megbízást, akkor ezek lejáratának napján (2017. január 31. napján) és nem 2017. január 3. napján szűnt meg a megbízási szerződés;
- (iii) a másodfokú bíróság az okirati bizonyítékokat kirívóan okszerűtlenül mérlegelte és azokból helytelenül állapította meg a jogi szempontból releváns tényeket, így megsértette a régi Pp. 206. § (1) bekezdését, ugyanis az Alperes az Új Alkusz közreműködésével a szerződéseket **2017. január 17. napján** kötötte meg, még a felek szerződésének hatálya alatt, tehát szerződésszegést követett el a Kizárólagossági Klauzula megsértésével; és
- (iv) a másodfokú bíróság megsértette a régi Ptk. 313. §-án keresztül alkalmazandó 312. § (2) bekezdését, és a 318. § (1) bekezdésén keresztül alkalmazandó 355. § (4) és 339. § (1) bekezdését, mivel a szerződésszegéssel okozati összefüggésben jutalékbevétele elmaradásában realizálódó kárért nem állapította meg az Alperes polgári jogi felelősségét, arra hivatkozással, hogy az Indítványozónak nem keletkezett ellenszolgáltatásra irányuló követelése. Az érvényesített kereseti követelés ugyanis nem az Alperes kockázatainak a biztosítási piacon történő elhelyezéseért járó ellenszolgáltatás, hanem a jutalékra való jogosultságtól való elesés miatt érvényesített kárigény. A teljesítés megtagadása törvényi tényállásának az a sajátossága, hogy a károkozó magatartás következtében az Indítványozónak nem volt lehetősége a megbízási szerződés teljesítésére irányuló jogát és kötelezettségét gyakorolni. A károkozó magatartás ilyenkor maga a szerződésszegés.

- 2.20 Az Alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte az Elsőfokú Alperesi Védekezés és a Másodfokú Alperesi Védekezés alapján, új védekezést nem terjesztett elő (nem is terjeszthetett elő).
- 2.21 A peres felek kérelmei alapján **a peres eljárásnak, annak egyik szakában sem képezte tárgyát érvénytelenségi ok, a Megbízási Szerződés részleges vagy teljes érvénytelenségére sem Indítványozó, sem Alperes nem hivatkoztak.**
- 2.22 Az Ítélet a Másodfokú Ítéletet hatályában fenntartotta, noha az indokolását jelentősen megváltoztatta:
- (i) amíg a Másodfokú Ítélet azt állapította meg, hogy az Alperes felmondása a Megbízási Szerződést a 60 napos felmondási határidő elteltével, **2017. január 3.** napján szüntette meg, addig a Kúria szerint (egyezően a felülvizsgálati kérelem jogi levezetésével) a Felmondás a hatályosulását követő 60. napon túl lejáró biztosítási szerződések, tehát az Új Gépjármű Biztosítási Szerződések vonatkozásában azok lejáratakor, azaz **2017. január 31.** napján szüntette meg a Megbízási Szerződést (következésként az Új Alkusz megbízására és eljárására, valamint a Megbízási Szerződés teljesítésének megtagadására, egyértelműen a Megbízási Szerződés hatálya alatt került sor);
- (ii) amíg a Másodfokú Ítélet arra következtetett, hogy azért nem történt szerződésszegés, mert Alperes 2017. február 1-i hatállyal bízta meg az Új Alkust új biztosítások megkötésével, azaz e körben nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy az Új Alkusz az Alperes megbízása alapján már 2017. január 17. napján (a Megbízási Szerződés hatálya alatt) eljárta a Megújított Gépjármű Biztosítási Szerződések megkötése végett, **addig a Kúria erre irányuló kérelem hiányában, ex officio – tartalmát tekintve – a Kizárólagossági Klauzula semmisségét állapította meg, ahelyett, hogy alkalmazta volna azt,** az alábbiak szerint:
- „A felperes álláspontja szerint az a körülmény, hogy az alperes 2017. január 17. napján új alkusz közreműködésével kötötte meg a Biztosítóval a kötelező gépjármű felelősségbiztosításait a megbízási szerződés kizárólagossági kikötését sérti. A*

*Kúria megítélése szerint a szerződésben rögzített kizárólagosság nem értelmezhető a felperes által kifejtettek szerint. Az alperesnek törvényes érdeke, hogy akkor is folyamatosan fennálljon a járműparkja biztosítása, ha az alkusz vagy a biztosító változik. **A felperesi értelmezés mellett a megbízó nem tudna alkuszt váltani, mert például, mint jelen esetben a felmondás hatálya alatt is a felperes útján kellene szerződnie, miáltal a megbízás az újra kötött biztosítások évfordulójáig vagy lejártáig tartana. Ez viszont nem a megbízás felmondásának régi Ptk. 483. § (4) bekezdése szerinti korlátozása, hanem az ugyanitt semmisnek minősített kizárásával lenne egyenértékű**” (ld. az Ítélet [57] pontját).*

- 2.23 A Kúria tehát úgy alkalmazta a Kizárólagossági Klauzulát, amely szerint Alperes a biztosítási szerződések létrehozására, módosítására, kezelésére irányuló közléseit, levelezéseit, tranzakcióit kizárólag az Indítványozón keresztül intézi, vagy annak közreműködése mellett bonyolítja le, hogy az a felmondás közlése után nem alkalmazandó, még abban az esetben sem, ha a felmondás később hatályosul, mert ez a felmondás jogának semmisnek minősülő kizárását jelenti.
- 2.24 A Kúria ezzel hivatalból követte az **EH2006.1510** számú ítélettel (Legf. Bír. Pfv. VII.21.416/2006.) megállapított felsőbb bírósági gyakorlatot, amely szerint „Folyamatos megbízási jogviszony esetén a felmondási jog korlátozása nem terjedhet odáig, hogy a felek a szerződés teljes időtartamára kizárják a felmondás gyakorlásának lehetőségét”. Hivatkozott ítéletében a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy „a felek a szerződés 8. pontjában a felmondás jogát kizárták, ez a kikötés pedig a Ptk. 483. § (4) bekezdése alapján semmis. Helytállóan hivatkozott az alperes felülvizsgálati kérelmében arra, hogy jogszabályba ütköző, semmis kikötésre a felperes igényt nem alapíthat, ezért a felperes keresetét jogalap hiányában el kellett utasítani”.
- 2.25 Ehhez képest Indítványozó ügyében a **Kúria a kereskedelmi felek jogvitájában, a felülvizsgálati eljárásban úgy mellőzte a Kizárólagossági Klauzula alkalmazását, hogy a fenti 2.24 pontban hivatkozott felsőbb bírósági gyakorlatnak megfelelően azt érvénytelennek tekintette, ezért nem**

alkalmazta, noha érvénytelenségi kifogást az Alperes az eljárás folyamán soha nem terjesztett elő.

- 2.26 A Kúria a régi Pp. 275. § (2) bek. alapján a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatta volna felül, és erre irányuló Indítványozói kérelem hiányában, kiemelt figyelemmel arra, hogy érvénytelenségre Alperes sem hivatkozott soha az eljárás folyamán, **a Kizárólagossági Klauzula érvénytelensége (semmissége kérdésében) nem foglalhatott volna állást, hanem a Kizárólagossági Klauzulát alkalmazni lett volna köteles**, amely a jelentősen megváltoztatott indokolásra figyelemmel (ld. fenti 2.22 pont) Indítványozó pernyertességét kellett volna, hogy eredményezze.

3. Az Indítványozó egyedi ügyben való érintettsége

- 3.1 Tekintettel arra, hogy Indítványozó a bírósági eljárásban felperes volt, és az Ítéletben pervesztes félként jelenik meg, megfelel az **Abtv. 27. § (2)** bekezdésben foglalt mindhárom, vagylagos természetű feltételnek és a törvény erejénél fogva érintettnek minősül.

4. Az Ítélet az eljárást érdemben befejező döntés és vele szemben jogorvoslat nem áll rendelkezésre

- 4.1 Az Ítélet a polgári peres eljárást érdemben befejezte, ugyanis a per tárgyát képező kereseti kérelmet jogerősen elutasította. Az Ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

5. A bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés szerinti befogadási követelmény

- 5.1 A Kúria kérelmen való túlterjeszkedése az Ítélet alkotmányosságát, illetve annak hiányát érdemben meghatározó tényező, ugyanis amennyiben a Kúria nem állapítja meg hivatalból a Kizárólagossági Klauzula semmisségét és nem mellőzi

annak alkalmazását a *pacta sunt servanda* elv sérelmével, úgy Indítványozó tisztességes eljáráshoz való joga nem sérül.

6. Az alkotmányjogi panasz részletes indokolása

6.1 Az Ítélet sérti az Indítványozó **Alaptörvény XXVIII. cikkében** rögzített alapjogból következő **tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát**, az alábbi okokból. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése értelmében a tisztességes eljárás követelménye a T. Alkotmánybíróság következetes ítélkezési praxisa szerint olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet megítélni. Emellett ugyanakkor vannak olyan specifikus tényállások, amelyek önmagában megalapozzák a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét. Ilyen például, amikor az **ügyben eljáró bíróság – ex officio – felülírja a peres felek alkuját**, aminek következtében az eljárás a jogszabályok szerint várható kimenetétől teljesen eltérő irányt vesz.

6.2 T. Alkotmánybíróság Indítványozó fent említett alapjogából vezeti le a bírósági határozatok felülvizsgálatának jogát. Az alkotmányos követelmények érvényesítése során a döntő szempont, hogy az eljárásban résztvevő személyeket érte-e olyan hátrány, amelyre tekintettel egyértelműen megállapítható, hogy velük szemben „*az eljárás méltánytalan vagy igazságtalan, avagy nem tisztességes*” (7/2013. (III. 1.) AB határozat, [24] bekezdés; 3003/2019. (I. 7.) AB határozat, [25] bekezdés). Indítványozó álláspontja szerint a Kúria eljárása az alábbi alkotmányjogi aggályok együttes fennállása miatt éri el az önkényesség szintjét és vezet el Indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogának sérelméhez.

A./ *A kérelemhez kötöttség (önrendelkezés) megsértése*

6.3 A Kúria egyértelműen és tetten érhetően túlterjeszkedett a felülvizsgálati kérelem keretein, amikor a felülvizsgálati eljárás rendkívüli jogorvoslati jellegével ellentétben terjeszkedett túl alperes Elsőfokú- és Másodfokú Perbeli Védekezéseinek és felülvizsgálati ellenkérelmének, és olyan indoklásra hivatkozással

utasította el Indítványozó kereseti kérelmét (meglepetés ítéletet hozva), amely a per során erre irányuló kérelmek hiányában fel sem merült.

6.4 A Kúria az Ítélet indokolásának szóban forgó [57] bekezdésében valójában semmilyen értelmezési tevékenységet nem végzett, a Megbízási Szerződés Kizárólagossági Klauzuláját sem *nyelvtani*, sem *történeti*, sem *logikai* úton nem értelmezte, ami nem meglepő, hiszen egyik peres fél sem tekintette a Kizárólagossági Klauzulát értelmezésre nyitottnak, s nem kérte annak értelmezését. Az Ítélet ehhez képest *kategorikusan* és mindössze annyit rögzít, hogy „*a szerződésben rögzített kizárólagosság nem értelmezhető a felperes által kifejtettek szerint*”, **mert az alperes érdekével ellentétes lenne, lévén úgy nem tudna alkuszt váltani, és a felmondás hatálya alatt is az Indítványozó útján kellene szerződnie, ami a felmondás – régi Ptk. 483. § (4) bekezdése szerinti – kizárásával lenne egyenértékű, és így semmisség miatt érvénytelen.** A Kúria tehát nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a kereskedelmi felek miben állapodtak meg, ide értve különösen azt, hogy az **Alperes a Kizárólagossági Klauzula elfogadásával önkorlátozást vállalt, és soha nem hivatkozott annak érvénytelenségére.**

6.5 A teljesség kedvéért megemlítjük, hogy Indítványozó a felülvizsgálati kérelmében hivatkozott a perbelivel megegyező szerződéses konstrukció tárgyában a Kúria által hozott Pfv.V.21.935/2018/10. számú határozat [50] és [51] bekezdéseire, amelyekben a Kúria kifejezetten úgy fogalmazott, hogy

- (i) „az alperes nemcsak azt vállalta, hogy más biztosításközvetítőt nem bíz meg, hanem azt is, hogy a szerződés hatálya alatt biztosítási ügyeivel kapcsolatban mindenkor a felperes közreműködésével jár el. Ez a szerződés elsődleges értelmezése alapján arra enged következtetést, hogy **az alperes maga korlátozta saját eljárási lehetőségét a biztosítási ügyei tárgyában.** Vagyis az alperes maga sem járhatott el, ezzel biztosítva az ő érdekében végzett felperesi tevékenység ellentételezését”;
- (ii) „az alkuszi megbízás mögötti konstrukció lényege, hogy amíg a felek magatartása megfelel a szerződésben foglaltaknak, a felperesi alkusz mindannak a tevékenységnek fejében, amit az alperes javára végez, ellentételezésül a

biztosítótól származó jutaléka szolgál. A jutalékra való jogosultságát pedig a szerződés kizárólagossági kikötése biztosítja. Ebből következően, ha az alperes az őt terhelő kizárólagossági kikötést megsérti – így ha a felperest kiiktatva maga jár el biztosítási ügyben – szerződésszegést valósít meg”.

- 6.6 A fenti 6.5 pontban hivatkozott határozatában tehát a Kúria egy másik tanácsa a kizárólagosság szerződésben vállalt önkorlátozását alkalmazta és véletlenül sem keresett kibúvót annak érdekében, hogy hivatalból megállapított semmisség okán megóvja az Alperes olyan szerződéses kikötéstől, amelyet Alperes maga soha nem hivatkozott érvénytelenként, következésként elismerte azt a Megbízási Szerződés kötelező érvényű rendelkezéseként.
- 6.7 Az, hogy a Kúria paternalisztikus módon azért írta felül a peres felek alkuját, mert a Kizárólagossági Klauzula alkalmazása megítélése szerint az Alperes érdekével ellentétes eredményre vezetett volna, önmagában sérti Indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogát. A Kúria a *Pfv.III.21.191/2019/6. számú ítéletében* egyenesen azt rögzítette, hogy *„(...) sértette volna az alperesekkel szemben a tisztességes eljárás követelményét, ha a bíróság olyan többletet értett volna bele a felperes nyilatkozataiba, amelyet azok nem tartalmaztak.”*¹
- 6.8 Nyilvánvaló, hogy a Kúria a felülvizsgálati eljárásban már nem hivatkozhatott volna semmisségi okra, főként nem hivatalból, kereskedelmi felek közötti jogvitában, hanem **érvényre kellett volna juttatnia a felek érvénytelenségi kifogással nem támadott Megbízási Szerződését**. Megjegyezzük, hogy – a novációs tilalom miatt - a Kúria a rendkívüli perorvoslati eljárásban már akkor sem állapíthatta volna meg a Kizárólagossági Klauzula semmisségét és juthatott volna el annak mellőzéséig, ha Alperes erre a felülvizsgálati eljárásban történetesen hivatkozik, hivatalból pedig még kevésbé (ld. *BH+ 2008. 223; BH+ 2006. 31; BH1998. 141*).

---

¹ Ennek a bírói jogértelmezésnek (alkotmányjogi bíráskodásnak) azért is van kiemelkedő jelentősége a tárgybeli ügyben, mert a Kúria hivatkozott ügyben eljáró szaktanácsának tanácsvezető bírása tagja volt az Indítványozó panaszával támadott Ítéletet meghozó szaktanácsnak is, **ugyanaz a jogtétel mégsem érvénysülhetett Indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogának megóvása érdekében**.

B./ *A jogerőhatás önkényes áttörése*

- 6.9 A Kúria noha hatályában fenntartotta a Másodfokú Ítéletet, annak nyilvánvalóan téves indokolása miatt azt megváltoztatta, és az **eljárás kereteit önkényesen kibővítette Alperes javára (és így Indítványozó hátrányára), amivel a Másodfokú Ítélet jogerejét relativizálta.** Az Alkotmánybíróság által a **9/1992. (I.30.) AB** határozatban rögzítettek szerint „*A jogerő intézménye, alaki és anyagi jogerőként való pontos meghatározottsága a jogállamiság részeként alkotmányos követelmény. Az Alkotmánynak megfelelően biztosított jogorvoslati lehetőségek mellett beállott jogerő tiszteletben tartása a jogrend egészének biztonságát szolgálja. A jogerős határozatok megváltoztathatatlanságához és irányadó voltához alapvető alkotmányos érdek fűződik. A jogállamiság lényeges eleme, hogy a törvénynek egyértelműen meg kell határoznia, mikor támadható meg egy bírósági határozat rendes fellebbviteli jogorvoslattal, illetve, hogy a jogerőssé vált határozat megtámadására milyen feltételek alapján van lehetőség, s hogy mikor következik be az az állapot, amikor a jogerős határozat már semmiféle jogorvoslattal nem támadható (...)* A jogerő áttörésének szükséges (de nem elégséges) alkotmányossági feltétele, hogy ismérveit törvény pontosan meghatározza, s így kiszámítható legyen.” Az alapeljárásban éppen az történt, hogy Indítványozó felülvizsgálati kérelmén és Alperes felülvizsgálati ellenkérelmén való túlterjeszkedéssel, és a Másodfokú Ítélet hivatalból történő „kijavításával”, a Kúria úgy változtatta meg a jogerős ítéletet, hogy azt az eljárásrendi szabályok nem engedték.

C./ *A processzuális igazság felülírása*

- 6.10 Indítványozó tisztességes eljáráshoz való joga sérelmének következő attribútuma, hogy az eljárásjogi szabályok nyilvánvaló és önkényes megsértésével a Kúria Alperes érdekeit szem előtt tartva és Indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogának nyilvánvaló sérelmét okozva hozta meg döntését, eloldva magát az alapperbe hozott ügyleti feltételektől és az alkalmazandó eljárási szabályoktól. A Kúria tetten érhető módon a számára **vélt materiális igazságosság jegyében felülírta a tisztességes eljárásban**

kifejeződő processzuális igazságosságot. Innen kezdve pedig már nem a peres felek kifejezett kérelme és ellenkérelme, hanem a Kúria *ex officio* ténykedése határozta meg a felülvizsgálati eljárást és annak kimenetelét.

- 6.11 A Kúria több eseti döntésében kifejezetten rögzítette, hogy a felülvizsgálatnak a jogerős ítélet a tárgya, így a felülvizsgálati eljárásban nem vizsgálható olyan új érvénytelenségi ok - még semmisségre való hivatkozás esetén sem -, amely a kétfokú eljárásnak nem volt tárgya. Ezzel összhangban a Kúriának az Ítéletben csupán azt lett volna lehetősége jogszerűen megállapítani, hogy mind az Elsőfokú Ítélet, mind a Másodfokú Ítélet téves jogi következtetést tartalmaznak (mint ahogy azt meg is állapította), **és nem lett volna módja azokat az általa vélt materiális igazság jegyében „kijavítani” azáltal, hogy hivatalból kimondott semmisség okán a Kizárólagossági Klauzulát nem alkalmazza.** A Kúriának az előbb kifejtettek szerint a felek szerződését alkalmaznia kellett volna, meg kellett volna állapítania Alperes szerződésszegését és abból eredő kárfelelősségét a *pacta sunt servanda* elvének megfelelően. Nyilvánvaló, hogy a Kúria **önkényesen oldotta el magát saját esetjogától** (ld. *BH+ 2008. 223; BH+ 2006. 31; BH1998. 141*) s ezzel az Indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét idézte elő, következésként az Ítélet ez okból is sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes eljáráshoz való jogot.

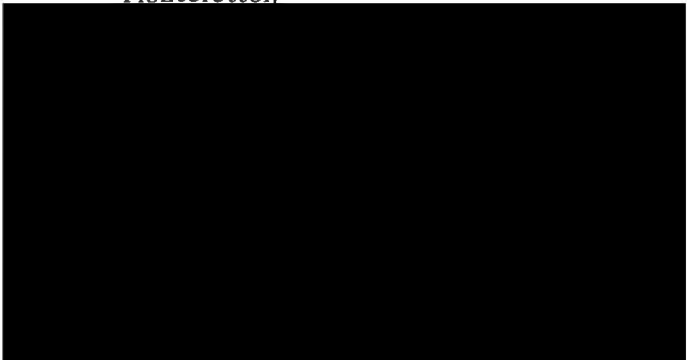
7. Egyebek

- 7.1 Az **Abtv. 53. § (2)** bekezdése alapján az alkotmányjogi panasz iránti indítványt az ügyben első fokon eljáró Szigetszentmiklósi Járásbíróságon nyújtottuk be.
- 7.2 A T. Alkotmánybíróság előtti eljárás az **Abtv. 54. § (1)** bekezdése alapján illetékmentes.
- 7.3 Indítványozó a panaszban szereplő személyes adatai közzétételéhez nem járul hozzá.

Budapest, 2022. szeptember 1.

Tisztelettel,

Indítványozó

képviselőjében:

Dr. Molnár István

Ügyvéd

Melléletek

1. számú melléklet	Ügyvédi Meghatalmazás
2. számú melléklet	A Kúria Pfv.III.21.225/2021/5. számú ítélete
3.számú melléklet	A Szigetszentmiklósi Járásbíróság 12.G.40.043/2019/15. számú ítélete
4. számú melléklet	A Budapest Környéki Törvényszék 14.Gf.40.012/2021/8. számú ítélete

